

TÜRKİYE DENETİM STANDARTLARI

İLGİLİ HİZMETLER STANDARDI 4400

ÜZERİNDE MUTABIK KALINAN PROSEDÜRLERİN UYGULANDIĞI İŞLER

İLGİLİ HİZMETLER STANDARDI 4400
ÜZERİNDE MUTABIK KALINAN
PROSEDÜRLERİN UYGULANDIĞI İŞLER
İÇİNDEKİLER

	Paragraf
Giriş	
Kapsam	1-3
Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İş.....	4-6
Uygulama Alanı.....	7-10
Yürürlük Tarihi	11
Amaçlar	12
Tanımlar	13
Ana Hükümler	
Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Bu İHS'ye Uygun Olarak Yürütülmesi.....	14-16
Etik Hükümler.....	17
Mesleki Muhakeme.....	18
Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Kalite Kontrol.....	19-20
Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Kabulü ve Devam Ettirilmesi...21-23	
Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı Sözleşmenin Şartları Üzerinde Anlaşmaya Varılması.....	24-26
Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulanması.....	27-28
Denetçinin Faydalandığı Uzman Çalışmasının Kullanılması.....	29
“Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Rapor”.....	30-33
Diğer İşlerle Birlikte Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Yürütülmesi.	34
Belgelendirme.....	35
Açıklayıcı Hükümler ve Uygulama	
Kapsam.....	A1-A8
Yürürlük Tarihi.....	A9
Tanımlar.....	A10-A13

Etik Hükümler.....	A14-A20
Mesleki Muhakeme.....	A21-A23
Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Kalite Kontrol.....	A24-A27
Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Kabulü ve Devam Ettirilmesi.....	A28-A38T
Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı Sözleşmenin Şartları Üzerinde Anlaşmaya Varılması.....	A39-A44
Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulanması.....	A45
Denetçinin Faydalandığı Uzman Çalışmasının Kullanılması.....	A46-A50
“Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Rapor”	A51-A58
Diğer İşlerle Birlikte Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Yürütülmesi.....	A59
Belgelendirme.....	A60

Ek 1: Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Sözleşme Örneği

Ek 2: “Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Rapor” Örnekleri

Giriş

Kapsam

1. Bu İlgili Hizmetler Standardı (İHS),
 - (a) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulanacağı bir işin üstlenilmesi durumunda denetçinin sorumluluklarını ve
 - (b) “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un şekil ve içeriğinidüzenler.

Bu İHS’de, aynı numaralı paragraflarda, T kodlu paragraflar (örneğin, A38 ve A38T) ülkemizde geçerli olan uygulamayı (Türkiye uygulamasını) göstermekte olup, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (Kurum) tarafından getirilen ilâve yükümlülükleri belirtmektedir. Söz konusu ilâve yükümlülükler, aynı numaralı paragrafta belirtilen alternatifleri azaltabilir, uygulama kapsamını genişletebilir veya denetçinin ilâve çalışma ile raporlama yapmasını gerektirebilir. T kodlu olmayan aynı numaralı paragraflar, Uluslararası İlgili Hizmetler Standartlarının çevirisi olup denetçilerin uluslararası uygulamaya ilişkin farkındalıklarını korumak amacıyla aynen bırakılmıştır.

2. Bu İHS, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı finansal veya finansal olmayan konulara ilişkin işlerin yürütülmesinde uygulanır (Bkz.: A1-A2 paragrafları).

KKS 1¹ İle İlişki

3. Kalite kontrol sistemleri, politikaları ve prosedürleri denetim şirketinin sorumluluğundadır. KKS 1; denetim şirketlerinin, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işleri için de geçerlidir. Bu İHS’nin üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işler düzeyindeki kalite kontrole ilişkin hükümleri, denetim şirketinin KKS 1’e veya en az KKS 1’de öngörülen yükümlülükleri karşılayacak muhtevadaki diğer düzenlemelere tabi olduğu ön kabulüne dayanarak düzenlenmiştir (Bkz.: A3-A8 paragrafları).

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İş

4. Denetçi; üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı (iş yaptıran tarafın, işin amacı açısından uygulanacak prosedürlerin uygun olduğunu kabul ettiği) bir işte, kendisinin ve iş yaptıran tarafın üzerinde mutabık kaldığı prosedürleri uygular. Denetçi, uyguladığı üzerinde mutabık kalınan prosedürleri ve ilgili bulguları, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da bildirir. İş yaptıran taraf ve diğer hedef kullanıcılar, üzerinde mutabık kalınan prosedürleri ve denetçi tarafından raporlanan bulguları kendileri açısından değerlendirir ve denetçi tarafından yürütülen çalışmadan kendi sonuçlarını çıkarır.

¹ KKS 1, “Finansal Tabloların Bağımsız Denetim ve Sınırlı Bağımsız Denetimleri ile Diğer Güvence Denetimleri ve İlgili Hizmetleri Yürüten Bağımsız Denetim Kuruluşları ve Bağımsız Denetçiler için Kalite Kontrol”

5. Bu İHS'ye uygun olarak yürütülmüş üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin önemi;
 - (a) Denetçinin etik hükümler dâhil, mesleki standartlara uymasından ve
 - (b) Uygulanmış olan prosedürler ve ilgili bulguların açıkça bildirilmesinden kaynaklanır.
6. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş, bir bağımsız denetim, sınırlı bağımsız denetim veya diğer güvence denetimi değildir. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş, denetçinin herhangi bir şekilde bir görüş veya güvence sonucu bildirmesi amacıyla kanıt elde edilmesini içermez.

Uygulama Alanı

7. Bu İHS'de, Standart hükümlerinin düzenlendiği bağlamı ifade eden amaçlar bölümü yer alır. Söz konusu amaçlar, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bir işte, yerine getirilmesi gerekenlerin neler olduğunu anlamasında denetçiye yardımcı olmayı hedefler.
8. Bu İHS'de, denetçinin belirtilen amaçlara ulaşmasını sağlayacak ana hükümler yer alır.
9. Bu İHS'de ayrıca, Standardın doğru bir şekilde anlaşılmasına ilişkin bir çerçeve sağlayan giriş bölümü, tanımlar bölümü ile açıklayıcı hükümler ve uygulama bölümü yer alır.
10. Açıklayıcı hükümler ve uygulama bölümü, ana hükümlere ilişkin ilave açıklamalar ve bunların uygulanmasına yönelik rehberlik sağlar. Bu bölümde yer alan hükümler, ayrı bir ana hüküm niteliğinde olmayıp, ana hükümlerin doğru bir şekilde uygulanmasını sağlar. Ayrıca açıklayıcı hükümler ve uygulama bölümü, bu İHS'de ele alınan ve ana hükümlerin uygulanmasına yardımcı olan konuların arka planına ilişkin bilgiler de sağlayabilir.

Yürürlük Tarihi

11. Bu İHS, 31/12/2022 tarihi ve sonrasında yürütülen üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işlerde uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer (Bkz.: A9 paragrafı).

Amaçlar

12. Denetçinin, bu İHS kapsamında üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi yürütürken amaçları:
 - (a) İşi yaptıran tarafla uygulanacak prosedürler üzerinde mutabık kalmak,
 - (b) Üzerinde mutabık kalınan prosedürleri uygulamak ve
 - (c) Bu İHS'nin hükümlerine uygun olarak uygulanmış prosedürler ve ilgili bulgular hakkında bildirimlerde bulunmaktır.

Tanımlar

13. Aşağıdaki terimler bu İHS'de, karşılarında belirtilen anlamlarıyla kullanılmıştır:

- (a) Üzerinde mutabık kalınan prosedürler: Denetçi ve işi yaptıran tarafın (ve ilgili ise diğer taraflar) üzerinde mutabık kaldığı prosedürlerdir. (Bkz.: A10 paragrafı)
- (b) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş: Denetçinin; kendisinin ve işi yaptıran tarafın üzerinde mutabık kalmış olduğu prosedürleri uygulamak ve uygulanan prosedürleri ve ilgili bulguları “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da bildirmek için görevlendirildiği bir iştir. (Bkz.: A10 paragrafı)
- (c) Sorumlu denetçi: Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işten, söz konusu işin yürütülmesinden ve denetim şirketi adına düzenlenen “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”dan sorumlu olan ve Kurumun onayı alınmak suretiyle görevlendirilmiş denetim şirketi yöneticisi, şirketteki başka bir denetçi veya denetim üstlenen bağımsız denetçidir.
- (d) İş yaptıran taraf: Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi yürütmesi için denetçiyle sözleşme yapan taraf veya taraflardır. (Bkz.: A11 paragrafı)
- (e) İş ekibi: Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi yürüten sorumlu denetçi, denetçiler ve diğer çalışanlar ile denetim şirketi veya denetim ağına dâhil şirket tarafından görevlendirilen, işle ilgili prosedürleri uygulayan diğer kişilerdir. Denetim şirketi veya denetim ağına dâhil şirket tarafından şirket dışından görevlendirilen uzmanlar (dış uzman) bu ekibe dâhil değildir.
- (f) Bulgular: Bulgular, uygulanmış olan üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin somut sonuçlarıdır. Bulgular, tarafsız olarak doğrulanabilir niteliktedir. Bu İHS’de bulgulara yapılan atıflar, herhangi bir şekilde görüş veya güvence sonucu ya da denetçinin verebileceği herhangi bir tavsiye içermez. (Bkz.: A12-A13 paragrafları)
- (g) Hedef kullanıcılar: Denetçinin, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”u kullanmasını beklediği kişiler, kuruluşlar veya gruplardır. Bazı durumlarda, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un hitap ettiği hedef kullanıcılar dışında hedef kullanıcılar da bulunabilir. (Bkz.: A10 paragrafı)
- (h) Denetçi: İş yürüten kişi veya kişilerdir (genellikle sorumlu denetçi, iş ekibinin diğer üyeleri veya uygun olması durumunda denetim şirkettir). Bu İHS’de bir yükümlülük veya sorumluluğun sorumlu denetçi tarafından yerine getirileceğinin açıkça ifade edilmesi hâlinde “denetçi” terimi yerine “sorumlu denetçi” terimi kullanılır.
- (i) Denetçinin faydalandığı uzman: Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bir iş için denetçinin sorumluluklarını yerine getirmesinde denetçiye yardımcı olmak üzere ilgili alandaki çalışması kullanılan, güvence ve ilgili hizmetler dışındaki bir alanda uzmanlığa sahip kişi veya kuruluştur. Bu uzman, iç uzman (denetim şirketinin veya denetim ağına dâhil bir şirketin geçici

çalışanları dâhil, denetim şirketi yöneticisi veya çalışanları) veya dış uzman olabilir.

- (j) Mesleki muhakeme: Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş sırasında mevcut olan şartlara uygun olarak atılacak adımlara yönelik bilgiye dayalı kararlar alınırken; ilgili mevzuat, bu İHS ve etik hükümler çerçevesinde, sahip olunan eğitim, bilgi ve deneyimin kullanılmasıdır.
- (k) Etik hükümler: İş ekibinin üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi yürütürken tabi olduğu, Kurum tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler İçin Etik Kurallar'da (Bağımsızlık Standartları Dâhil) (Etik Kurallar) yer alan hükümler ile mevzuatta yer alan daha kısıtlayıcı diğer hükümlerdir.
- (l) Sorumlu taraf: Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulanacağı işin konusundan sorumlu olan taraf veya taraflardır.

Ana Hükümler

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Bu İHS'ye Uygun Olarak Yürütülmesi

- 14. Denetçinin, bu İHS'nin amaçlarını anlaması ve hükümlerini uygun şekilde yerine getirebilmesi için açıklayıcı hükümler ve uygulama bölümü dâhil, bu İHS'nin tamamına vâkıf olması gerekir.

Bu İHS'nin Hükümlerine Uyuma

- 15. Denetçi, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işle ilgili olduğu sürece bu İHS'de yer alan hükümlerin her birine uyar.
- 16. Denetçi, bu İHS'nin üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işle ilgili tüm hükümlerine uymadığı sürece, işin bu İHS'ye uygun olarak yürütüldüğünü belirtemez.

Etik Hükümler

- 17. Denetçi, ilgili etik hükümlere uyar (Bkz.: A14-A20 paragrafları).

Mesleki Muhakeme

- 18. Denetçi, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi kabul ederken, yürütürken ve işle ilgili raporlama yaparken işin şartlarını dikkate alarak mesleki muhakemesini kullanır (Bkz.: A21-A23 paragrafları).

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Kalite Kontrol

- 19. Sorumlu denetçi, aşağıdaki hususlara ilişkin sorumluluğu üstlenir:
 - (a) -Varsa- denetçinin faydalandığı bir uzman tarafından yürütülen çalışma dâhil görevlendirildiği üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin genel kalitesi ve (Bkz.: A24 paragrafı)
 - (b) İşin, aşağıdakiler aracılığıyla denetim şirketinin kalite kontrol politika ve prosedürlerine uygun olarak yürütülmesi:

- (i) Müşteri ilişkisinin ve sözleşmenin kabulü ve devam ettirilmesine ilişkin uygun prosedürlerin takip edilmesi (Bkz.: A25 paragrafı),
 - (ii) İş ekibinin bir üyesi olmayan denetçinin faydalandığı uzman ile iş ekibinin tamamının, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin yürütülmesine ilişkin uygun yetkinlik ve kabiliyete sahip olduğuna ikna olunması,
 - (iii) İş ekibi üyelerinin etik hükümlere uymadığına ilişkin göstergelere karşı dikkatli olunması ve iş ekibi üyelerinin etik hükümlere uymadıklarına işaret eden hususların sorumlu denetçinin dikkatini çekmesi hâlinde yapılacak uygun işlemin belirlenmesi (Bkz.: A26 paragrafı),
 - (iv) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin, mesleki standartlar ve mevzuat hükümlerine uygun olarak yönlendirilmesi ve gözetimi ile yürütülmesi ve
 - (v) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin uygun belgelendirmenin yapılması ve sürdürülmesi için sorumluluğun üstlenilmesi.
20. Denetçinin faydalandığı uzman çalışmasının kullanılacağı durumlarda sorumlu denetçi; denetçinin, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da yer alan bulgulara ilişkin sorumluluğu kabul edebilmesi için yeterli olabilecek ölçüde denetçinin faydalandığı uzmanın çalışmasına katılım sağlayabileceğinden emin olur (Bkz.: A27 paragrafı).

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Kabulü ve Devam Ettirilmesi

21. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bir işi kabul etmeden veya işi devam ettirmeden önce denetçi, işin amaçları hakkında bir kanaat edinir. Denetçiden uygulaması istenen prosedürlerin, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin amaçları açısından uygun olmadığını gösteren herhangi bir durum veya gerçekten haberdar olması durumunda denetçi, işi kabul etmez veya işe devam etmez (Bkz.: A28-A31 paragrafları).
22. Denetçi, yalnızca aşağıdaki durumlarda üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi kabul eder veya işi devam ettirir:
- (a) İşi yaptıran tarafın, denetçi tarafından uygulanması beklenen prosedürlerin işin amacı açısından uygun olduğunu kabul etmesi,
 - (b) Denetçinin, üzerinde mutabık kalınan prosedürleri uygulaması için ihtiyaç duyduğu bilgileri elde edebilmeyi beklemesi,
 - (c) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin ve ilgili bulguların açık, yanıltıcı olmayan ve farklı yorumlamalara neden olmayacak şekilde tarafsız olarak belirlenebilmesi (Bkz.: A32-A36 paragrafları),
 - (d) Denetçinin, ilgili etik hükümlere uyulmayacağına inanmasına sebep olan herhangi bir gerekçesinin bulunmaması ve

- (e) Bağımsızlık hükümlerine uyması gerekmesi durumunda denetçinin, bağımsızlık hükümlerine uyulmayacağına inanmasına sebep olan herhangi bir gerekçesinin bulunmaması (Bkz.: A37-A38 paragrafları).
23. Sorumlu denetçi, önceden öğrenilmiş olması hâlinde denetim şirketinin işi reddetmesine sebep olabilecek bir bilgiyi edinmesi durumunda, kendisinin ve denetim şirketinin gerekli adımları atabilmesi için konuyu derhâl denetim şirketine bildirir.

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı Sözleşmenin Şartları Üzerinde Anlaşmaya Varılması

24. Denetçi, işi yaptıran tarafla üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin şartları üzerinde anlaşmaya varır ve yazılı bir sözleşme düzenler. Söz konusu şartlar aşağıdakileri içerir (Bkz.: A39-A40 paragrafları):
- (a) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulanacağı işin konusunun veya konularının tanımı,
- (b) İş yaptıran tarafça belirlendiği şekliyle işin amacı ve “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un hedef kullanıcıları,
- (c) -Varsa- iş yaptıran tarafça belirlenen sorumlu taraf ve üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin; sorumlu tarafın, bu işin konusundan sorumlu olması esasına dayanarak yürütüldüğüne ilişkin bir açıklama,
- (d) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi yürütürken denetçinin uyacağı etik hükümlerin kabul edilmesi,
- (e) Denetçinin bağımsızlık hükümlerine uyumunun gerekip gerekmediği, gerekmesi durumunda ilgili bağımsızlık hükümlerine ilişkin bir açıklama (Bkz.: A37-A38 paragrafları),
- (f) Aşağıdaki açıklamalar dâhil, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin niteliği:
- (i) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş, denetçinin işi yaptıran tarafla (ve ilgili ise diğer taraflarla) mutabık kalmış olduğu prosedürlerin uygulanmasını ve bulguların raporlanmasını içerir (Bkz.: A10 paragrafı),
- (ii) Bulgular, -uygulanmış olan- üzerinde mutabık kalınan prosedürlere ilişkin somut sonuçlardır ve
- (iii) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş, bir güvence denetimi değildir ve dolayısıyla denetçi, bir görüş veya bir güvence sonucu bildirmez,
- (g) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin, işin amacı açısından uygun olduğunun işi yaptıran tarafça (ve ilgili ise diğer taraflarca) kabul edilmesi/onaylanması (Bkz.: A10 paragrafı),
- (h) “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un muhatabının belirlenmesi,

- (i) Uygulanacak (açık, yanıltıcı olmayan ve farklı yorumlamalara neden olmayacak şekilde belirlenen) prosedürlerin niteliği, zamanlaması ve kapsamı (Bkz.: A41-A42 paragrafları) ve
 - (j) “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un beklenen şekil ve içeriğine atf.
25. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş sırasında, bu prosedürlerde değişiklik olması durumunda denetçi, işi yaptıran tarafla değişen prosedürleri yansıtacak şekilde sözleşmenin yeni şartları üzerinde anlaşmaya varır (Bkz.: A43 paragrafı).

Müteakip İşler

26. Müteakip (birbirini takip eden) dönemlerde üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulanmasına yönelik bir işin yapılması durumunda denetçi, işin kabul edilmesi sırasında değerlendirilen hususlardaki değişiklikler dâhil, sözleşme şartlarının içinde bulunulan durum ve gerçeklere göre revize edilmesinin gerekli olup olmadığını ve sözleşmenin mevcut şartlarının işi yaptıran tarafa hatırlatılmasına ihtiyaç olup olmadığını değerlendirir (Bkz.: A44 paragrafı).

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulanması

27. Denetçi, sözleşme şartlarında mutabık kalınan şekliyle prosedürleri uygular.
28. Denetçi, yazılı beyan talep edip etmeyeceğini değerlendirir (Bkz.: A45 paragrafı).

Denetçinin Faydalandığı Uzman Çalışmasının Kullanılması

29. Denetçinin faydalandığı uzman çalışmasını kullanması durumunda denetçi;
- (a) Uzmanın yetkinlik, kabiliyet ve tarafsızlığını değerlendirir,
 - (b) Uzmanın çalışmasının niteliği, kapsamı ve amacı hakkında söz konusu uzmanla anlaşmaya varır (Bkz.: A48-A49 paragrafları),
 - (c) Uzman tarafından yürütülen çalışmanın niteliği, zamanlaması ve kapsamının, söz konusu uzmanla anlaşmaya varılan çalışmayla tutarlı olup olmadığını belirler ve
 - (d) Uzman tarafından yürütülen çalışmayı dikkate alarak bulguların, yürütülen çalışmanın sonuçlarını yeterli ölçüde açıklayıp açıklamadığını belirler.

“Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Rapor”

30. “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor” yazılı olarak düzenlenir ve aşağıdakileri içerir (Bkz.: A51 paragrafı):
- (a) Raporun, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor” olduğunu açıkça gösteren bir başlık,
 - (b) Sözleşme şartlarında belirtilen muhatap,
 - (c) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin konusuna ilişkin açıklama,

- (d) “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un amacına ilişkin bir açıklama ile söz konusu raporun başka amaçlar için uygun olmayabileceğini belirten bir açıklama (Bkz.: A53-A54 paragrafları),
- (e) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin aşağıdakileri ifade eden bir açıklama:
- (i) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş; denetçinin, işi yaptıran tarafla (ve ilgili işe diğer taraflarla) mutabık kaldığı prosedürlerin uygulamasını ve bulguları raporlamasını içerir.
 - (ii) Bulgular, -uygulanmış olan- üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin somut sonuçlarıdır ve
 - (iii) İş yaptıran taraf (ve ilgili işe diğer taraflar), üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin işin amacı açısından uygun olduğunu kabul eder (Bkz.: A10 paragrafı).
- (f) -Varsa- iş yaptıran tarafça belirlenen sorumlu taraf ve sorumlu tarafın, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin konusundan sorumlu olduğuna dair bir açıklama,
- (g) İşin İHS 4400’e uygun olarak yürütüldüğüne ilişkin bir açıklama,
- (h) Denetçinin, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygunluğuna ilişkin bir beyanda bulunmadığına ilişkin bir açıklama,
- (i) Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin, bir güvence denetimi olmadığı ve dolayısıyla denetçinin, bir görüş veya bir güvence sonucu bildirmediğine ilişkin bir açıklama,
- (j) Denetçinin, ilave prosedürler uygulamış olsaydı, raporlaması gereken diğer hususların ortaya çıkabileceğine ilişkin bir açıklama,
- (k) Denetçinin, Kurum tarafından yayımlanan Etik Kurallar’ın etik hükümlerine veya asgari olarak Etik Kurallar’da öngörülen yükümlülükleri karşılayacak muhtevadaki diğer mevzuat hükümlerine uyduğuna ilişkin bir açıklama,
- (l) Bağımsızlığa ilişkin olarak;
- (i) Denetçinin bağımsız olmasının gerekmemesi ve -bağımsız olmasının gerekmesine rağmen- bağımsızlık hükümlerine uyuma ilişkin sözleşmenin şartları üzerinde anlaşmaya varılmamış olması durumunda, işin amacı açısından denetçinin uyması gereken herhangi bir bağımsızlık hükmünün bulunmadığına ilişkin bir açıklama veya
 - (ii) Denetçinin bağımsız olmasının gerekmesi veya bağımsızlık hükümlerine uyuma ilişkin sözleşmenin şartları üzerinde anlaşmaya varılmış olması durumunda, denetçinin ilgili bağımsızlık hükümlerine uyduğuna ilişkin bir açıklama. Bu açıklamada ilgili bağımsızlık hükümleri belirtilir.

- (m) Denetçinin faaliyet gösterdiği denetim şirketinin, KKS 1'i veya en az KKS 1'de öngörülen yükümlülükleri karşılayacak muhtevadaki diğer mevzuat hükümlerini uyguladığına ilişkin bir açıklama,
 - (n) Sözleşmenin şartlarında mutabık kalındığı şekliyle uygulanmış olan her bir prosedürün niteliği, kapsamı ve -varsa- zamanlamasının detayına ilişkin bir açıklama (Bkz.: A55-A57 paragrafları),
 - (o) Tespit edilen istisnalara ilişkin detaylar dâhil, uygulanmış olan her bir prosedürden elde edilen bulgular (Bkz.: A55-A56 paragrafları),
 - (p) Denetçinin imzası,
 - (q) “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor” tarihi ve
 - (r) Denetçinin adresi.
31. Denetçinin; “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da denetçinin faydalandığı uzman tarafından yürütülen çalışmaya atıfta bulunması durumunda, uzmanın dâhil olmasıyla denetçinin prosedürlerin uygulanması ve bulguların raporlanmasına ilişkin sorumluluğunun azaldığını ima eden herhangi bir ifadeye raporda yer verilemez (Bkz.: A58 paragrafı).
32. Denetçinin, 30(o) paragrafında zorunlu kılınan, bulgulara ilişkin açıklamalara ilave olarak “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da bulguların bir özetine yer vermesi durumunda:
- (a) Bulgulara ilişkin özet; açık, yanıltıcı olmayan ve farklı yorumlamalara neden olmayacak şekilde tarafsız bir biçimde belirtilir ve
 - (b) “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”; özeti okumanın, raporun tamamının incelenmesi anlamına gelmeyeceğini belirten bir açıklama içerir.
33. “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor” tarihi, bu İHS’ye uygun olarak denetçinin üzerinde mutabık kalınan prosedürleri tamamladığı ve bulguları belirlediği tarihten önce olamaz.

Diğer İşlerle Birlikte Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Yürütülmesi

34. “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”, diğer işlere ilişkin raporlardan açık ve net bir biçimde ayırt edilebilmelidir.

Belgelendirme

35. Denetçi, çalışma kağıtlarında:
- (a) Yazılı sözleşme şartlarına ve -varsa- işi yaptıran tarafla anlaşmaya varılan, değişen prosedürleri yansıtacak şekilde sözleşmenin yeni şartlarına,
 - (b) Uygulanan prosedürlerin niteliği, zamanlaması ve kapsamına ve

(c) -Uygulanmış olan- üzerinde mutabık kalınan prosedürlerden elde edilen bulgulara,
yer verir (Bkz.: A60 paragrafı).

Açıklayıcı Hükümler ve Uygulama

Kapsam (Bkz.: 2 nci paragraf)

- A1. Bu İHS’de “konu”ya yapılan atıf; üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı (ilgili bilgi, belge, ölçüm veya mevzuata uyum dâhil) tüm hususları ifade eder.
- A2. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin yürütülebileceği finansal ve finansal olmayan konuya ilişkin örnekler aşağıdakileri içerir:
- Aşağıdakilerle ilgili finansal konular:
 - İşletmenin finansal tabloları, belirli işlem sınıfları, hesap bakiyeleri veya finansal tablolardaki açıklamalar.
 - Bir finansman programı uyarınca yapılan harcamaların söz konusu programa uygunluğu.
 - Hasılatın belirli bir yüzdesine dayanan telif, kiralama veya imtiyaz bedellerinin belirlenmesi için hasılat.
 - Düzenleyici kurumlarca belirlenen sermaye yeterlilik rasyoları.
 - Aşağıdakilerle ilgili finansal olmayan konular:
 - Sivil havacılık kurumuna raporlanan yolcu sayısı.
 - Düzenleyici bir kuruma raporlanan, sahte veya ayıplı mal imhasının gözlemlenmesi.
 - Düzenleyici bir kuruma raporlanan, piyango çekilişlerine ilişkin veri üretim süreçleri.
 - Düzenleyici bir kuruma raporlanan, sera gazı emisyonlarının hacmi/büyüklüğü.

Yukarıdaki liste tüm durumları kapsamamaktadır. Dış raporlamaya ilişkin taleplere bağlı olarak ilave konu türleri ortaya çıkabilir.

KKS 1 İle İlişki (Bkz.: 3 üncü paragraf)

- A3. KKS 1; denetim şirketinin, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işler dâhil, ilgili hizmetlere yönelik kalite kontrol sistemini kurma ve bu sistemin devamlılığını sağlama sorumluluğunu düzenler. Bu sorumluluklar denetim şirketinin aşağıdakileri oluşturmasına yöneliktir:
- Kalite kontrol sistemi ve
 - Kalite kontrol sisteminin amacına ulaşması için şirketin tasarladığı politikalar ile bu politikalara uyum sağlanmasına ve izlenmesine ilişkin şirket prosedürleri.

- A4. KKS 1'e göre denetim şirketinin amacı;
- Denetim şirketinin ve personelinin, mesleki standartlara ve mevzuat hükümlerine uyduğuna ve
 - Denetim şirketi veya sorumlu denetçi tarafından düzenlenen raporların, içinde bulunulan şartlara uygun olduğuna,

ilişkin kendisine makul güvence sağlayan bir kalite kontrol sistemi kurmak ve bu sistemin devamlılığını sağlamaktır².

- A5. Bazı ülkelerde, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işlerle ilgili olarak KKS 1'in uygulanmasına yönelik bir mevzuat bulunmayabilir ve bu ülkelerde bu tür işleri yürüten denetim şirketleri için kalite kontrole yönelik yükümlülükler getirilmiş olabilir. Bu İHS'nin üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin kalite kontrolle ilgili hükümleri; söz konusu ülkede kalite kontrole ilişkin getirilen yükümlülüklerin, asgari olarak KKS 1'de öngörülen yükümlülükleri karşılayacak muhtevada olduğu ön kabulüne dayanır. Söz konusu hükümler; KKS 1'de yer alan hükümlerin amaçlarına ulaşılması konusunda denetim şirketine -aşağıdaki unsurların her birini ele alan politika ve prosedürleri içeren bir kalite kontrol sistemi oluşturma zorunluluğunu da içeren- bir yükümlülük getirdiğinde bu ön kabul şartı sağlanmış olur:

- Denetim şirketi bünyesinde kaliteye ilişkin liderlik sorumlulukları,
- Etik hükümler,
- Müşteri ilişkisinin ve sözleşmenin kabulü ve devam ettirilmesi,
- İnsan kaynakları,
- İşin yürütülmesi ve
- İzleme.

- A6. İş ekipleri, denetim şirketinin kalite kontrol sistemi bağlamında, söz konusu iş için geçerli olan kalite kontrol prosedürlerini uygulamakla sorumludur.

- A7. İş ekipleri, denetim şirketi veya diğer tarafların sunduğu bilgiler aksini göstermediği sürece denetim şirketinin kalite kontrol sistemine güvenebilir. Örneğin iş ekipleri;

- İşe almaya ve eğitime yönelik prosedürler aracılığıyla personelin yetkinliğinin sağlanması,
- Müşteri ilişkisinin kurulması ve devam ettirilmesine yönelik sistemler aracılığıyla müşteri ilişkisinin devam ettirilmesi,
- İzleme süreci aracılığıyla mevzuat hükümlerine uyum sağlanması,

hususlarında denetim şirketinin kalite kontrol sistemine güvenebilir.

Kalite kontrol sisteminde belirlenen, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi etkileyebilecek eksiklikleri dikkate alırken sorumlu denetçi, ilgili

² KKS 1, 11 inci paragraf

durumu düzeltmek amacıyla denetim şirketi tarafından alınan önlemlerin üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş bağlamında yeterli olup olmadığını göz önünde bulundurabilir.

- A8. Denetim şirketinin kalite kontrol sisteminde bir eksiklik bulunması, tek başına, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin mesleki standartlar ile mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmediği veya raporun içinde bulunulan şartlara uygun olmadığı sonucuna varılması için dayanak teşkil etmeyebilir.

Yürürlük Tarihi (Bkz.: 11 inci paragraf)

- A9. Birden fazla yılı kapsayan sözleşmelerde denetçi; üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin, bu İHS'nin yürürlüğe girdiği tarihte ve sonrasında bu İHS'ye uygun olarak yürütülebilmesi için sözleşme şartlarının güncellenmesini talep edebilir.

Tanımlar

İşi Yaptıran Taraf ve Diğer Hedef Kullanıcılar (Bkz.: 13(a), 13(b), 13(d), 13(g), 24(f)(i), 24(g), 30(e)(i), 30(e)(iii) paragrafları)

- A10. Bazı durumlarda prosedürler için, işi yaptıran tarafa ilave olarak hedef kullanıcılarla da anlaşmaya varılabilir. İşi yaptıran taraf haricindeki hedef kullanıcılar da prosedürlerin uygunluğunu kabul edebilir.
- A11. İşi yaptıran taraf farklı şartlar altında sorumlu taraf, düzenleyici kurum veya diğer hedef kullanıcılar olabilir. Bu İHS'de işi yaptıran tarafa yapılan atıflar, -uygun hâllerde- birden çok sorumlu tarafı ifade eder.

Bulgular (Bkz.: 13(f) paragrafı)

- A12. Bulgular, tarafsız olarak doğrulanabilir (diğer bir ifadeyle, farklı denetçilerin aynı prosedürleri uygulayarak eşdeğer sonuçlara varması beklenir). Bulgular, denetçinin bir görüş vermesini veya sonuç açıklamasını ya da denetçinin verebileceği herhangi bir tavsiyeyi içermez.
- A13. Denetçi örneğin, “bulgular” teriminin yanlış anlaşılabilirliğinden endişelendiği gibi durumlarda, “bulgular” terimi yerine “somut bulgular” terimini kullanabilir. “Bulgular” teriminin somut olmayan sonuçları da içerecek şekilde anlaşılabilirliği ülkelerde veya dillerde böyle bir durum söz konusu olabilir.

Etik Hükümler (Bkz.: 17 nci paragraf)

Tarafsızlık ve Bağımsızlık

- A14. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi yürüten bir denetçinin etik hükümlere uyması gerekir. Etik hükümler, Etik Kurallar'da yer alan bağımsızlık hükümleri ile mevzuatta yer alan daha kısıtlayıcı diğer hükümlerden oluşur. Etik Kurallar denetçinin, -önyargılar, çıkar çatışmaları veya başkalarının baskı oluşturması nedeniyle meslek veya işle ilgili muhakemelerini etkilemesine izin vermemesini gerektiren tarafsızlık ilkesi dâhil- temel ilkelere uyumunu zorunlu kılar. Dolayısıyla,

denetçinin tabi olduğu etik hükümler, asgari olarak üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi yürütürken denetçinin tarafsız olmasını gerektirir.

- A15. Etik Kurallar, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işlere ilişkin bağımsızlık hükümleri içermez. Ancak, mevzuat, diğer mesleki hükümler, sözleşme veya program şartları ile üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işler için işin konusuna yönelik düzenleme bağımsızlığa ilişkin özel hükümler içerebilir.

Mevzuata Aykırılık³

- A16. Mevzuat veya etik hükümler;

- (a) Denetçinin tespit edilen veya şüphelenilen aykırılıkları yetkili bir kuruma rapor etmesini zorunlu kılabilir.
- (b) İçinde bulunulan şartlar altında yetkili bir kuruma rapor edilmesinin uygun olabileceği konusunda denetçiye sorumluluk yükleyebilir⁴.

- A17. Tespit edilen veya şüphelenilen aykırılığın yetkili bir kuruma rapor edilmesi:

- (a) Mevzuat veya etik hükümlerin, denetçinin rapor etmesini gerektirmesi,
- (b) Denetçinin etik hükümlere uygun olarak, tespit edilen veya şüphelenilen aykırılığı rapor etmenin, bunlara karşı atılacak uygun bir adım olduğuna karar vermesi veya
- (c) Mevzuat veya etik hükümlerin, denetçiye böyle bir hak vermesi,
- hâlinde gerekli veya uygun olabilir.

- A18. Denetçinin; üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi yürütebilmek için gerekenden daha yüksek düzeyde mevzuat bilgisine sahip olması beklenmez. Ancak mevzuat veya etik hükümler, tespit edilen veya şüphelenilen aykırılığa karşılık verirken denetçiden bilgisini, mesleki muhakemesini ve uzmanlığını kullanmasını bekleyebilir. Bir eylemin/fiilin gerçek anlamda aykırılık oluşturup oluşturmadığı, nihai olarak bir mahkeme veya uygun olan diğer bir karar organı tarafından belirlenecek bir konudur.

- A19. Bazı durumlarda, mevzuattaki veya etik hükümlerdeki sır saklama yükümlülüğü, tespit edilen veya şüphelenilen aykırılıkların yetkili bir kuruma rapor edilmesine izin vermeyebilir. Diğer durumlarda, tespit edilen veya şüphelenilen aykırılıkların yetkili bir kuruma rapor edilmesi, etik hükümler uyarınca sır saklama yükümlülüğünün ihlali olarak değerlendirilmeyecektir⁵.

- A20. Denetçi; denetim şirketi içerisinden danışmanlık almayı (denetim şirketi veya denetim ağına dâhil şirket içerisinden), atacağı herhangi bir adımın mesleki veya hukuki sonuçlarını öğrenmek amacıyla hukuki danışmanlık almayı veya gizlilik esasına bağlı

³ Etik hükümler, hile dâhil mevzuata aykırılıklara işaret edebilir (Bkz.: Etik Kurallar, 360.5 U2 paragrafı).

⁴ Etik Kurallar, A360.36-A360.36 U3 paragrafları.

⁵ Etik Kurallar, A114.1, 114.1 U1 ve A360.37 paragrafları.

kalmak kaydıyla düzenleyici bir kuruma danışmayı düşünebilir (mevzuatla yasaklanmadığı veya sır saklama yükümlülüğü ihlal edilmediği müddetçe)⁶.

Mesleki Muhakeme (Bkz.: 18 inci paragraf)

A21. Mesleki muhakeme; üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş boyunca, bu İHS'nin hükümleri ile etik hükümler uygulanırken ve -uygun hâllerde- atılacak adımlara yönelik bilgiye dayalı kararlar alınırken kullanılır.

A22. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi kabul ederken, yürütürken ve bu işe ilişkin raporlama yaparken mesleki muhakeme aşağıdaki örneklerdeki gibi kullanılır:

İşin kabul edilmesinde;

- İş yaptıran tarafla (ve ilgili ise diğer taraflarla), uygulanacak prosedürlerin niteliği, zamanlaması ve kapsamı konusunda (işin amacını dikkate alarak) müzakere yapılırken ve anlaşmaya varılırken.
- İşin kabulü ve devam ettirilmesine ilişkin şartların karşılanıp karşılanmadığı belirlenirken.
- Sözleşmenin şartları üzerinde anlaşmaya varıldığı şekliyle, -denetçinin faydalandığı uzmanın çalışmaya katılımı ihtiyacı dâhil- prosedürleri uygulamak için gerekli kaynaklar belirlenirken.
- Denetçinin; üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin amacı açısından, üzerinde mutabık kalınması talep edilen prosedürlerin uygun olmadığını gösteren durum ve gerçeklerden haberdar olması durumunda, atılacak uygun adımlar belirlenirken.

İşin yürütülmesinde;

- Üzerinde mutabık kalınan prosedürleri uygularken denetçinin aşağıdakilerden haberdar olması durumunda atılacak uygun adımlar veya verilecek karşılıklar belirlenirken:
 - Hile veya aykırılığa ilişkin bir duruma veya şüphelenilen aykırılığa işaret edebilen hususlarda.
 - Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin bilginin güvenilirliği hakkında şüphe oluşturan veya bilginin yanıltıcı olabileceğine işaret eden diğer hususlarda.
 - Anlaşmaya varıldığı şekilde uygulanamayan prosedürlerde.

İşe ilişkin raporlama yapılmasında;

- Bulgular, istisnaların bulunması dâhil, tarafsız bir şekilde ve yeterince detaylı olarak açıklanırken.

⁶ Etik Kurallar, 360.39 U1 paragrafı.

A23. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi yürütürken denetçinin mesleki muhakemeyi kullanma ihtiyacı aşağıdaki nedenlerden dolayı sınırlanabilir:

- -İşi yaptıran tarafın, işin amacı açısından uygulanacak prosedürlerin uygun olduğunu kabul ettiği- üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bir işin, denetçi ve işi yaptıran tarafın üzerinde mutabık kalmış olduğu prosedürlerin uygulanmasını içermesi.
- Üzerinde mutabık kalınan prosedürler ve bu prosedürlerin uygulanması sonucunda ortaya çıkan bulguların açık, yanıltıcı olmayan ve farklı yorumlamalara neden olmayacak şekilde tarafsız olarak belirlenebilmesi.
- Bulguların tarafsız olarak doğrulanabilmesi (diğer bir ifadeyle, farklı denetçilerin aynı prosedürleri uygulayarak eşdeğer sonuçlara varmasının beklenmesi).

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Kalite Kontrol (Bkz.: 19-20 nci paragraflar)

A24. Sorumlu denetçi, her bir işin genel kalitesine ilişkin sorumluluğu üstlenmesi bağlamında, atacağı adımlar ile iş ekibinin diğer üyelerine vereceği mesajlarda, işin kalitesi açısından:

- (a) Çalışmaların mesleki standartlar ile mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesinin,
 - (b) Denetim şirketinin kalite kontrol politika ve prosedürlerine uyum sağlanmasının ve
 - (c) Raporun bu İHS'ye uygun olarak düzenlenmesinin,
- önemini vurgular.

A25. KKS 1, denetim şirketinin;

- Yeni bir müşteriyle iş ilişkisi kurmadan önce,
- Mevcut bir müşteriye hizmet vermeye devam edip etmeme kararı verirken ve
- Mevcut bir müşteriden yeni bir işi kabul edip etmemeyi değerlendirirken,

şartlara göre gerekli gördüğü her türlü bilgiyi elde etmesini zorunlu kılar. Müşteri ilişkisinin ve üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin kabulü ve devam ettirilmesi açısından ulaşılan sonuçların uygun olup olmadığının belirlenmesinde sorumlu denetçiye yardımcı olan bilgiler arasında işletmenin büyük pay sahiplerinin, kilit yöneticilerinin ve üst yönetimden sorumlu olanların dürüstlüğüne ilişkin bilgiler yer alır. Sorumlu denetçinin, işin uygun bir şekilde yürütülmesini etkileyebilecek derecede yönetimin dürüstlüğünden şüphelenmesi için bir sebebin bulunması durumunda, işin kabul edilmesi uygun olmayabilir.

A26. KKS 1, denetim şirketinin kendisinin ve personelinin etik hükümlere uydularına dair makul güvence sağlamayı amaçlayan politika ve prosedürler oluşturma sorumluluğunu düzenler. Bu İHS sorumlu denetçinin, iş ekibinin etik hükümlere uymasıyla ilgili sorumluluklarını belirler.

A27. 20 nci paragrafta yer alan hükmü karşılayamaması durumunda denetçinin; üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin kapsamını -uygun bir şekilde sorumluluk alabileceği prosedürlerle- sınırlandırmak amacıyla işi yaptıran tarafla anlaşmaya varması uygun olabilir. İş yaptıran taraf, ayrı bir biçimde diğer prosedürleri uygulaması için bir uzmanı görevlendirebilir.

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Kabulü ve Devam Ettirilmesi
(Bkz.: 21-23 üncü paragraflar)

A28. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin amacı hakkında kanaat edinirken denetçi, uygulanması istenilen prosedürlerin işin amacı açısından uygun olmadığına işaret eden hususlardan haberdar olabilir. Örneğin, denetçi aşağıdakileri işaret eden durum ve gerçeklerden haberdar olabilir:

- Prosedürlerin, hedef kullanıcıların karar alma mekanizmalarını belirli bir yönde etkileyecek şekilde seçilmesi.
- Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin konusunun güvenilir olmaması.
- Güvence denetimi veya danışmanlık hizmetinin, işi yaptıran tarafın veya diğer hedef kullanıcıların ihtiyacını daha iyi karşılayabilmesi.

A29. Denetçiyi, 21 ve 22 nci paragraflarda yer alan şartların karşılandığı konusunda ikna edebilecek diğer adımlar aşağıdakileri içerir:

- Uygulanacak prosedürlerin, -uygun hâllerde- örneğin mevzuatta veya sözleşme şartlarındaki (bazen “İş Tanımları” olarak ifade edilen) yazılı hükümlerle karşılaştırılması.
- İş yaptıran taraftan aşağıdakileri yapmasının talep edilmesi:
 - Sözleşmenin şartlarında belirtildiği şekliyle, uygulanması beklenen prosedürlerin ve “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un şekil ve içeriğinin bir örneğinin hedef kullanıcıya (veya hedef kullanıcılara) dağıtılması.
 - Uygulanacak prosedürlere ilişkin hedef kullanıcıdan (veya hedef kullanıcılardan) kabul/onay alınması.
 - Hedef kullanıcının (veya hedef kullanıcıların) uygun temsilcileriyle uygulanacak prosedürlerin müzakere edilmesi.
- İş yaptıran tarafın tek hedef kullanıcı olmaması durumunda, iş yaptıran taraf ile diğer hedef kullanıcı (veya hedef kullanıcılar) arasındaki yazışmaların incelenmesi.

A30. 21 ve 22 nci paragraflardaki şartların karşılanmaması durumunda, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin, işi yaptıran tarafın veya diğer hedef kullanıcıların ihtiyacını karşılayabilmesi muhtemel değildir. Bu gibi durumlarda, denetçi bir güvence denetimi gibi daha uygun olabilecek diğer hizmetleri tavsiye edebilir.

A31. 21 ve 22 nci paragraflardaki şartların tamamı, iş süresince ilave edilen veya değiştirilen prosedürler için de uygulanır.

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin ve Bulguların Belirlenmesi (Bkz.: 22(c) paragrafı)

A32. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş sırasında yürütülecek prosedürler, mevzuat tarafından öngörülebilir. Bazı durumlarda mevzuat ayrıca, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da belirtilecek prosedürlere ve bulgulara ilişkin bir biçim öngörebilir. 22(c) paragrafında belirtildiği gibi üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin kabulüne ilişkin bir şart, denetçinin üzerinde mutabık kalınan prosedürleri ve bulguları açık, yanıltıcı olmayan ve farklı yorumlamalara neden olmayacak şekilde tarafsız olarak belirleyebilmesidir.

A33. Üzerinde mutabık kalınan prosedürler açık, yanıltıcı olmayan ve farklı yorumlamalara neden olmayacak şekilde tarafsız olarak belirlenir. Diğer bir ifadeyle bu prosedürler; hedef kullanıcının, uygulanan prosedürlerin niteliği, kapsamı ve -varsa- zamanlamasını anlaması için yeterli bir ayrıntı/belirlilik düzeyinde açıklanır. Herhangi bir terimin (kullanıldığı yerdeki bağlama veya eksikliğe bağlı olarak) potansiyel olarak belirsiz ve yanıltıcı bir şekilde kullanılabileceğini anlamak önemlidir. Terimlerin kullanıldıkları bağlamda uygun olduğu varsayıldığında, kabul edilebilir olan adımlara ilişkin açıklama örnekleri aşağıdakileri içerir:

- Onaylama.
- Karşılaştırma.
- Anlaşmaya varma.
- İz sürme.
- Teftiş etme.
- Sorgulama.
- Yeniden hesaplama.
- Gözlemlenme.

A34. Kullanıldıkları bağlama bağlı olarak açık olmayan, yanıltıcı ve farklı yorumlamalara neden olabilen terimler örneğin aşağıdakileri içerebilir:

- “Gerçeğe uygun sunum”, “doğru ve gerçeğe uygun”, “bağımsız denetim”, “sınırlı bağımsız denetim”, “güvence”, “görüş” veya “sonuç” gibi Türkiye Denetim Standartları kapsamında güvenceyle ilişkili olan terimler.
- Bulgulara ilişkin “onaylamaktayız”, “doğrulamaktayız” ve “güvence vermekteyiz” gibi bir güvence görüşü veya sonucu bildirmeyi ifade eden terimler.
- “Gerekli gördüğümüz tüm açıklamaları temin etmiş ve prosedürleri uygulamış bulunuyoruz” şeklindeki açık olmayan veya muğlak ifadeler.
- “Önemli” veya “ciddi” gibi farklı yorumlamalara neden olan terimler.

- Uygulanacak prosedürlerin niteliği, kapsamı ve -varsa- zamanlaması belirtilmeksizin; “müzakere etme”, “değerlendirme”, “test etme”, “analiz etme” veya “inceleme” gibi prosedürlere ilişkin kesin olmayan açıklamalar. Örneğin, soruların sorulduğu veya müzakerede bulunulan kişiler belirtilmeksizin “müzakere etme” kelimesinin kullanılması kesin bir ifade olmayabilir.
 - “Görüşümüze göre”, “bizim açımızdan” veya “buna ilişkin pozisyon almaktayız” gibi bulguların somut sonuçları yansıtmadığını gösteren terimler.
- A35. Örneğin, “makul olup olmadığını belirlemek için maliyet dağılımının sınırlı denetimi” gibi bir prosedürün; açık, yanıtıcı olmayan ve farklı yorumlamalara neden olmayan terimlere ilişkin şartları sağlaması aşağıdaki nedenlerden dolayı muhtemel değildir:
- “Sınırlı denetim” terimi, prosedürlerde sınırlı güvence denetimi amaçlanmamış olsa bile bazı kullanıcılar tarafından, maliyet dağılımının sınırlı güvence denetiminin konusunu oluşturduğu, anlamına gelecek şekilde yanlış yorumlanabilir.
 - “Makul” terimi, “makul” olan şey konusunda farklı yorumlamalara neden olabilir.
- A36. Mevzuatın açık olmayan, yanıtıcı olan ve farklı yorumlamalara neden olan terimler kullanarak bir prosedürü belirlediği veya tanımladığı durumlarda denetçi, işi yaptıran taraftan örneğin aşağıdakileri talep ederek 22(c) paragrafındaki hususlar hakkında ikna olabilir:
- Açık olması, yanıtıcı olmaması veya farklı yorumlamalara neden olmaması için, prosedürün kendisinin veya tanımının değiştirilmesi.
 - Açık olmayan, yanıtıcı veya farklı yorumlamalara neden olan bir terimin -örneğin mevzuat nedeniyle- düzeltilmemesi durumunda, söz konusu terime ilişkin bir tanımın “üzerinde mutabık kalınan prosedürlere yönelik işe ilişkin rapor”da yer alması.

Bağımsızlık Hükümlerine Uyum (Bkz.: 22(e) ve 24(e) paragrafları)

- A37. Denetçinin bağımsızlık hükümlerine A15 paragrafındaki gibi nedenlerden dolayı uymasının gerekmesi durumunda, 22(e) paragrafı uygulanır. Bağımsızlık hükümlerine uyum için işi yaptıran tarafla sözleşmenin şartları üzerinde anlaşmaya varması durumunda da denetçi, 22(e) paragrafını uygular. Örneğin başlangıçta denetçi, etik hükümler veya mevzuat tarafından ya da diğer nedenlerden dolayı kendisinin bağımsızlık hükümlerine tabi olmadığını belirlemiş olabilir. Ancak, işin kabulü ve devam ettirilmesi veya sözleşmenin şartları üzerinde anlaşmaya varılmasını değerlendirirken denetçinin aşağıda yer alan hususlara ilişkin bilgisi, -üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin amacı açısından- işi yaptıran tarafla belirli bağımsızlık hükümlerine uyumla ilgili bir müzakerede bulunmasının uygun olup olmadığının göstergesi olabilir:

- Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin amacı,
- İş yaptıran tarafın, diğer hedef kullanıcıların ve sorumlu tarafın (iş yaptıran taraftan farklı olması durumunda) kimlikleri,
- Uygulanacak prosedürlerin niteliği, zamanlaması ve kapsamı veya
- Denetçinin iş yaptıran taraf, diğer hedef kullanıcılar veya sorumlu taraf (iş yaptıran taraftan farklı olması durumunda) için yürütmekte olduğu veya yürütmüş olduğu diğer işler.

A38. Denetçi, iş yaptıran tarafın (veya iş yaptıran taraftan farklı olması durumunda sorumlu tarafın) finansal tablolarının bağımsız denetçisi olabilir. Bu tür bir durumda, denetçinin ayrıca üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bir işi yürütmek için görevlendirilmiş olması durumunda, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un hedef kullanıcıları, denetçinin üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin amacı açısından bağımsız olduğunu varsayabilir. Dolayısıyla denetçi, finansal tabloların denetimi için geçerli olan bağımsızlık hükümlerine uyumun, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin amacı açısından uygun olduğu hususunda iş yaptıran tarafla anlaşmaya varabilir. Böyle bir durumda, 24(e) paragrafına uygun olarak, denetçinin bu gibi bağımsızlık hükümlerine tabi olduğunu içeren bir ifade sözleşmenin şartlarına dâhil edilir.

A38T. Denetçi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 397 ilâ 406 ncı maddeleri kapsamında bağımsız denetçi olarak görev aldığı şirketlere üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi sunamaz.* Bu İHS, mevzuatla başka bir şekilde yasaklanmadığı sürece denetçiden -bağımsız denetçi olarak görev almadığı bir işletme nezdinde- üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bir işi yürütmesi talep edilmesi durumunda kullanılabilir.

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı Sözleşmenin Şartları Üzerinde Anlaşmaya Varılması (Bkz.: 24-25 inci paragraflar)

A39. -Uygun hâllerde- sözleşmeye dâhil edilebilecek ilave hususlar örneğin aşağıdakileri içerebilir:

- Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin bazı alanlarında denetçinin faydalandığı uzmanın katılımına ilişkin düzenlemeler.
- “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un kullanımını veya dağıtımını üzerindeki her türlü kısıtlama.

A40. Ek 1’de üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin sözleşme örneği yer almaktadır.

A41. Denetçi; uygulanacak prosedürlerin, istisnaların belirlenmesi için sayısal eşikler içereceği hususunda iş yaptıran tarafla anlaşmaya varabilir. Uygulanacak prosedürlerin sayısal eşikler içermesi hususunda iş yaptıran tarafla anlaşmaya varılması durumunda,

* Bkz.: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, 400 üncü madde

sözleşmenin şartlarındaki prosedürlere ilişkin tanımlamalarda bu sayısal eşiklere yer verilir.

- A42. Bazı durumlarda mevzuatta, uygulanacak prosedürlerin yalnızca niteliği öngörülebilir. Bu gibi durumlarda denetçi; 24(i) paragrafına uygun olarak işi yaptıran tarafın, uygulanacak prosedürlerin işin amacı açısından uygun olduğunu kabul etmesi için bir dayanağa sahip olması amacıyla, işi yaptıran tarafla uygulanacak prosedürlerin zamanlaması ve kapsamı konusunda anlaşmaya varır.
- A43. Bazı durumlarda, sözleşmenin şartları üzerinde anlaşmaya varılması ve üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulanması doğrusal ve ayrı bir biçimde gerçekleşir. Diğer durumlarda, sözleşmenin şartları üzerinde anlaşmaya varılması ve üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin yürütülmesi; iş yürütülürken ortaya çıkan yeni bilgilere karşılık vermek amacıyla, anlaşma sağlanan üzerinde mutabık kalınan prosedürlerdeki değişikliklerle birlikte, yinelenen bir süreçtir. Daha öncesinde üzerinde mutabık kalınmış prosedürlerin değiştirilmesi gerektiğinde 25 inci paragraf, denetçinin işi yaptıran tarafla değişen sözleşme şartları üzerinde anlaşmaya varmasını zorunlu kılar. Değişen sözleşme şartları örneğin, güncellenmiş bir sözleşme, mevcut sözleşmeye bir ilave veya yazılı kabulü/onayı içeren diğer bir belge şeklinde olabilir.

Müteakip İşler (Bkz.: 26 ncı paragraf)

- A44. Müteakip (birbirini takip eden) dönemlerde üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulanmasına yönelik bir işin yapılması durumunda denetçi, birbirini takip eden her bir iş için yeni bir sözleşme veya başka türlü bir yazılı anlaşma yapmamaya karar verebilir. Ancak aşağıdaki etkenler, sözleşme şartlarının revize edilmesinin veya işi yaptıran tarafa mevcut sözleşme şartlarının denetçi tarafından hatırlatılmasının uygun olduğuna işaret edebilir:

- İş yaptıran tarafın, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin amacını veya üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin niteliği, zamanlaması ve kapsamını yanlış anladığına dair herhangi bir göstergenin varlığı.
- Daha öncesinde üzerinde mutabık kalınmış prosedürlerde yapılan herhangi bir değişiklik dâhil, sözleşmenin revize edilmiş şartlarının veya özel şartlarının bulunması.
- İş etkileyen yasal, düzenleyici veya sözleşmeye dayalı yükümlülüklerdeki bir değişiklik.
- İş yaptıran tarafın yönetiminde veya üst yönetiminden sorumlu olanlarındaki bir değişiklik.

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulanması (Bkz.: 28 inci paragraf)

- A45. Denetçi yazılı beyanları, örneğin aşağıdaki gibi durumlarda talep etmeye karar verebilir:
- Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin sorgulamayı içermesi durumunda denetçi, sözlü olarak verilmiş olan cevaplarda yazılı beyanlar talep edebilir.

- İşi yaptıran tarafın sorumlu taraf olmaması durumunda denetçi; işi yaptıran tarafla, üzerinde mutabık kalınan bir prosedür için sorumlu taraftan yazılı beyanların talep edilmesi konusunda anlaşmaya varabilir.

Denetçinin Faydalandığı Uzman Çalışmasının Kullanılması (Bkz.: 29 uncu paragraf)

A46. Denetçinin faydalandığı uzman çalışmasının kullanılması denetçiye, aşağıdaki konularda yardımcı olması için bir uzmandan faydalanmasını içerebilir:

- -Uygulanacak- üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin, işi yaptıran tarafla müzakere edilmesi. Örneğin bir avukat, sözleşmenin hukuki boyutlarını ele alan bir prosedürün tasarımı konusunda denetçiye tavsiyelerde bulunabilir veya
- Bir veya birden çok üzerinde mutabık kalınan prosedürün uygulanması. Örneğin bir kimyacı, bir tahıl örneğindeki toksin seviyelerini belirlemede olduğu gibi, üzerinde mutabık kalınan bir prosedür uygulayabilir.

A47. Denetçinin faydalandığı uzman, denetçi tarafından görevlendirilmiş bir dış uzman veya denetim şirketinin bir parçası/çalışanı olan ve bu nedenle şirketin kalite kontrol sistemine tabi olan bir iç uzman olabilir. Denetçi, denetim şirketi veya diğer taraflarca sunulan bilgiler aksini göstermediği sürece denetim şirketinin kalite kontrol sistemine güvenebilir. Bu güvenin boyutu şartlara göre farklılık gösterir ve aşağıdaki hususlarla bağlantılı olarak denetçinin prosedürlerinin niteliği, zamanlaması ve kapsamını etkileyebilir:

- İşe alma ve eğitim programları aracılığıyla elde edilen yetkinlik ve kabiliyet.
- Denetçinin, faydalandığı uzmanın tarafsızlığına ilişkin değerlendirmesi.
- Denetçinin faydalandığı uzmanla yapılan anlaşma.

Bu tür bir güven, denetçinin bu İHS hükümlerini yerine getirme sorumluluğunu azaltmaz.

A48. Denetçinin faydalandığı uzmanın bir veya birden çok üzerinde mutabık kalınan prosedür uygulaması durumunda; 29(b) paragrafında zorunlu kılındığı üzere bu uzmanın çalışmasının niteliği, kapsamı ve amacına yönelik anlaşma, denetçinin faydalandığı uzman tarafından uygulanacak prosedürün (veya prosedürlerin) niteliği, zamanlaması ve kapsamını içerir. 29(b) paragrafındaki gerekli hususlara ilave olarak denetçinin, uzman ile aşağıda örnekleri verilen hususlarda anlaşmaya varması uygun olabilir:

- (a) Denetçi ve uzmanın sahip olduğu ilgili görev ve sorumluluklar,
- (b) Denetçi ile uzman arasında, uzman tarafından sunulacak herhangi bir raporun şekli dâhil, kurulan iletişimin niteliği, zamanlaması ve kapsamı ile
- (c) Uzmanın, sır saklama hükümlerini gözetme gerekliliği.

A49. Anlaşmanın yazılı yapılmasının uygun olup olmayacağı dâhil, A47 paragrafında belirtilen hususlar denetçi ve uzman arasındaki anlaşmanın ayrıntılarını ve şeklini etkileyebilecek niteliktedir. Denetçi ve dış uzman arasında yapılacak anlaşma genellikle bir sözleşme şeklindedir.

A50. Denetçinin faydalandığı uzman çalışmasının kullanılması durumunda, işin kabulü veya devam ettirilmesi aşamasında 29 uncu paragrafta zorunlu kılınan prosedürlerden birkaçının uygulanması uygun olabilir.

“Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Rapor” (Bkz.: 30-33 üncü paragraflar)

A51. Ek 2’de “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor” örneklerine yer verilmektedir.

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Konusu (Bkz.: 30(c) paragrafı)

A52. Denetçi -varsa- yanlış anlamaları önlemek için, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un, söz konusu prosedürlerin uygulandığı işin konusu haricinde bir bilgi sağlamadığını açıklayabilir. Örneğin, bir işletmenin ticari alacakları ve stokları için üzerinde mutabık kalınan prosedürleri uygulamak üzere görevlendirilmiş olması durumunda denetçi, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un sadece bu hesaplarla ilgili olduğu ve bir bütün olarak işletmenin finansal tablolarını kapsamadığına ilişkin bir açıklamayı rapora dâhil edebilir.

“Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Rapor”un Amacı (Bkz.: 30(d) paragrafı)

A53. 30(d) paragrafında zorunlu kılınan açıklamaya ek olarak denetçi, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un sadece işi yaptıran taraf ve hedef kullanıcılar için hazırlandığını belirtmeyi uygun görebilir. Bu durum, belirli bir ülkedeki mevzuata bağlı olarak, üzerinde mutabık kalınan prosedürlere ilişkin raporun dağıtımının veya kullanımının kısıtlanması suretiyle gerçekleştirilebilir. Bazı ülkelerde, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un kullanımının kısıtlanması mümkünken, raporun dağıtımını kısıtlanamayabilir. Diğer ülkelerde, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un dağıtımının kısıtlanması mümkünken, raporun kullanımı kısıtlanamayabilir.

A54. “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un dağıtımının veya kullanımının (mümkün olması hâlinde) kısıtlanıp kısıtlanmayacağına karar verirken denetçinin dikkate alabileceği etkenler örneğin aşağıdakileri içerir:

- Hedef kullanıcıların, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin amacını yanlış anlaması veya bulguları yanlış yorumlamasının haricinde kullanıcılar için yüksek bir riskin bulunup bulunmadığı.
- Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin, işi yaptıran tarafın yönetimi veya üst yönetimden sorumlu olanları gibi sadece iç kullanıcıların kullanımı için tasarlanıp tasarlanmadığı.
- Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin veya bulguların gizli bilgi içerip içermediği.

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürler ve Bulgular (Bkz.: 30(n)-30(o) paragrafları)

A55. Üzerinde mutabık kalınan prosedürleri veya bulguları, gizli veya hassas bilgi verilmeksizin açıklayamaması durumunda denetçi, atacağı herhangi bir adımın mesleki veya hukuki sonuçlarını öğrenmek amacıyla:

- Denetim şirketi içerisinde (örneğin, denetim şirketi veya denetim ağına dâhil şirket içerisinde) danışmanlık alma,
 - Denetim şirketi dışından (örneğin, başka bir denetçiden) danışmanlık alma veya
 - Hukuki danışmanlık almayı,
- düşünebilir.

A56. Daha önceden üzerinde mutabık kalınmış prosedürlerin uygulanmamış olması veya değiştirilmiş olmasının; hedef kullanıcıların, üzerinde mutabık kalınan prosedürleri ve bulguları değerlendirmesi için önemli olduğu durumlar olabilir. Örneğin bu husus, prosedürlerin mevzuatla düzenlendiği durumlarda geçerli olabilir. Bu tür durumlarda denetçi, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da, sözleşmenin asıl şartlarında mutabık kalınan -ancak uygulanamamış veya değiştirilmiş- prosedürleri ve bu prosedürlerin uygulanamamış veya değiştirilmiş olmasının nedenlerini açıklar.

A57. Denetçi, sözleşme şartlarında üzerinde mutabık kalınan prosedürlere ilişkin anlaşmaya varılan tarihe atıfta bulunur.

Denetçinin Faydalandığı Uzmana Yapılan Atıf (Bkz.: 31 inci paragraf)

A58. Bazı durumlarda mevzuat, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da, herhangi bir prosedür uygulayan, denetçinin faydalandığı uzmana bir atıf yapılmasını zorunlu kılar. Örneğin bu tür bir atıf, kamu sektöründe şeffaflık amaçları açısından gerekebilir. Denetçi ayrıca diğer durumlarda örneğin, üzerinde mutabık kalınan prosedürler açıklanırken, denetçinin faydalandığı uzmana atıf yapılmasının uygunluğunu değerlendirebilir. Bununla birlikte denetçi, bulguların “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”a dâhil edilmesinden tek başına sorumludur ve bu sorumluluk, denetçinin faydalandığı uzmandan yararlanılması nedeniyle azaltılamaz. Bu nedenle, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un denetçinin faydalandığı uzmana atıfta bulunması durumunda bu raporun, denetçinin sorumluluğunun uzmana yapılan atıf nedeniyle azaldığını ima etmemesi önemlidir.

Diğer İşlerle Birlikte Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşin Yürütülmesi (Bkz.: 34 üncü paragraf)

A59. Denetçiden, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işle birlikte üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin sonucunda tavsiyeler verilmesi gibi diğer işleri yürütmesi talep edilebilir. Bu tür talepler, üzerinde mutabık kalınan prosedürleri uygulaması ve tavsiyelerde bulunması şeklinde olabilir ve farklı işlere ilişkin şartlar tek bir sözleşme metninde düzenlenebilir. Yanlış anlamaları önlemek amacıyla 34 üncü

paragraf, “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un diğer işlere ilişkin raporlardan açık ve net bir şekilde ayırt edilmesini zorunlu kılar. Örneğin tavsiyeler:

- “Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”dan ayrı olarak bir belgede verilebilir veya
- Hem “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor” hem de tavsiyeleri birlikte içeren, ancak -“üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un ve tavsiyelerin belgenin ayrı bölümlerinde yer alması gibi- tavsiyelerin “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”dan açık bir şekilde ayırt edildiği bir belgede yer alabilir.

Belgelendirme (Bkz.: 35 inci paragraf)

A60. Uygulanan prosedürlerin niteliği, zamanlaması ve kapsamının belgelendirilmesi aşağıda örneği verilen hususlara ilişkin kayıt içerebilir:

- Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulanacağı işin konusunun (veya konularının) özelliklerinin belirlenmesi. Söz konusu özelliklerin belirlenmesi, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin niteliğine ve prosedürlerin uygulanacağı işin konusuna (veya konularına) bağlı olarak değişiklik gösterecektir. Örneğin:
 - Alım siparişlerine ilişkin bir prosedür için denetçi, seçilen belgeleri tarihlerine ve sipariş numaralarına göre belirleyebilir.
 - Bir ana kitle içindeki belirli bir tutarın üzerindeki tüm kalemlerin seçilmesini gerektiren bir prosedür için denetçi, prosedürün kapsamını kayıt altına alabilir ve ana kitleyi belirleyebilir (örneğin, belirli bir dönemde tüm yevmiye kayıtlarındaki belirli bir tutarı aşan kayıtlar, belirli aylarda belirli bir sayının üzerinde olan kayıtlı saatlere ilişkin tüm zaman çizelgeleri veya belirli bir listede yer alan her onuncu kalem).
 - Belirli personelin sorgulanmasını gerektiren bir prosedür için denetçi, sorgulama tarihlerini, personelin adlarını, mesleki unvanlarını ve yapmış olduğu belirli sorgulamaları kaydedebilir.
 - Bir gözlem prosedürü için denetçi, gözlemlenen süreç veya hususu, ilgili kişileri, bu kişilerin sorumluluklarını, gözlemin nerede ve ne zaman gerçekleştirildiğini kaydedebilir.
- Üzerinde mutabık kalınan prosedürleri uygulayan kişi ve bu prosedürlerin uygulandığı tarih.
- -Uygulanmış olan- üzerinde mutabık kalınan prosedürleri gözden geçiren kişi ve bu tür bir gözden geçirmenin tarihi ve kapsamı.

Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Sözleşme Örneği

Aşağıda, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin olarak bu İHS’de yer alan hükümleri gösteren ve bu konuda rehberlik içeren bir sözleşme örneği yer almaktadır. Bu sözleşme örneği bağlayıcı olmayıp yalnızca bu İHS’de yer alan değerlendirmelerle bağlantılı olarak kullanılabilir. Sözleşme örneğinde üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı her bir işe ilişkin farklı yükümlülük ve şartlara göre değişiklik yapılması gerekecektir. Sözleşme örneği, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı -tek bir raporlama dönemine ait- işe yönelik hazırlanmıştır ve müteakip işlere uygulanması düşünülmüyorsa bu İHS’de belirtildiği şekilde uyarlanması gerekecektir. Hazırlanan taslak sözleşmelerin uygunluğuna ilişkin hukuki danışmanlık alınması uygun olabilir.

[İşi Yaptıran Taraf]’a¹;

Bizden, [ABC] ürünlerinin tedarikine ilişkin olarak, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işi yürütmemizi talep etmiş bulunmaktasınız. Bu sözleşme, sözleşmenin şartları ve amaçları ile sağlayacağımız hizmetlerin niteliği ve kısıtlamaları hakkındaki bilgimizi doğrulamak içindir. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bu işi, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan İlgili Hizmetler Standardı (İHS) 4400 *Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşler*’e uygun olarak yürüteceğiz. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş yürütülürken, bağımsız olmamızı zorunlu tutmamasına rağmen [*ilgili etik hükümleri belirtiniz*]’a uyacağız.

İHS 4400 kapsamında yürütülen üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı iş, sizinle anlaşmaya varılan prosedürleri uygulamamızı ve bulguları “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da bildirmemizi içerir. Bulgular, -uygulanmış olan- üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin somut sonuçlarıdır. Siz (ve -uygun hâllerde- diğer taraflar) prosedürlerin işin amacı açısından uygun olduğunu kabul etmektesiniz. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygunluğuna ilişkin bir beyanda bulunmamaktayız. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bu iş, [*Sorumlu Taraf*]’ın üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin konusundan sorumlu olduğu esasına dayalı olarak yürütülecektir. Ayrıca, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bu iş bir güvence denetimi değildir. Dolayısıyla, bir güvence görüşü veya sonucu bildirmemekteyiz.

¹ Bu sözleşmede “siz”, “biz”, “iş yaptıran taraf”, “sorumlu taraf”, “yönetim” ve “denetçi”ye yapılan atıflar duruma göre uygun şekilde değiştirilecek veya aynen kullanılacaktır.

Uygulayacağımız prosedürler, yalnızca [ABC] ürünleri tedarikinizin, tedarik politikalarınıza uygun olup olmadığını belirlemenize yardımcı olmak içindir.² Dolayısıyla, raporumuzun muhatabı siz olacaksınız ve raporumuz başka amaçlar için uygun olmayabilir.

Aşağıdaki prosedürleri uygulama ve çalışmalarımızdan elde edilen bulguları size bildirme konusunda mutabakata varmış bulunmaktayız:

- [Sorumlu Taraf] yönetiminden [ABC] ürünlerine ilişkin [1 Ocak 20X1] ve [31 Aralık 20X1] tarihleri arasında imzalanan tüm sözleşmelerin bir listesinin (“liste”) alınması ve 25.000 TL’nin üzerindeki tüm sözleşmelerin belirlenmesi.
- Listedeki 25.000 TL’nin üzerindeki her bir sözleşme için, sözleşmenin ihale/teklif kayıtlarıyla karşılaştırılması ve her bir sözleşmeye [Sorumlu Taraf]’ın “Ön Yetkili Yükleniciler Listesi”nden en az üç yüklenici tarafından teklif verilmediğinin belirlenmesi.
- Listedeki 25.000 TL’nin üzerindeki her bir sözleşme için, imzalanan sözleşme başına ödenecek tutarın, nihai olarak [Sorumlu Taraf] tarafından yükleniciye ödenen tutarla karşılaştırılması ve nihai olarak ödenen tutarın, sözleşmede anlaşmaya varılan tutarla aynı olup olmadığını belirlenmesi.

Prosedürler [.././.....] ve [.././.....] tarihleri arasında uygulanacaktır.

“Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Rapor”umuz

Bu işimizin bir parçası olarak, üzerinde mutabık kalınan prosedürleri ve -uygulanmış olan-prosedürlerin bulgularının açıklandığı bir rapor düzenleyeceğiz [*“mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”un beklenen şekil ve içeriğine uygun bir atıfta bulununuz*].

Anlaşmaya vardığımız prosedürleri uygulayacağımızı ve bu prosedürlerin işin amacı açısından uygun olduğu dâhil olmak üzere, iş bu sözleşmede yer alan düzenlemeleri anladığımızı ve kabul ettiğimizi/onayladığımızı göstermek üzere sözleşmenin bir nüshasını imzalayarak tarafımıza gönderiniz.

[*Uygun görülen ücret düzenlemeleri, faturalama ve diğer özel şartlarla ilgili diğer bilgileri belirtiniz.*]

XYZ AŞ.

[Sorumlu Taraf]’ın adına kabul eden ve onaylayan:

(İmza)

.....

İsim ve Unvan

Tarih

² Bu durumda işi yaptıran taraf aynı zamanda hedef kullanıcıdır.

“Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Rapor” Örnekleri

- Örnek 1: [ABC] ürünlerinin tedarikine ilişkin “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”
- Örnek 2: [ABC] ürünlerinin tedarikine ilişkin “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”

Örnek 1

Bu “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da aşağıdaki durumlar varsayılmıştır:

- Muhatap ve tek hedef kullanıcı, işi yaptıran taraftır. İş yaptıran taraf, sorumlu taraf değildir. Örneğin düzenleyici, iş yaptıran taraf ve hedef kullanıcıdır; düzenleyici tarafından gözetimi yapılan işletme ise sorumlu taraftır.
- Herhangi bir istisna tespit edilmemiştir.
- Denetçi, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerden herhangi birinin uygulanması için denetçinin faydalanacağı bir uzmanı görevlendirmemiştir.
- Raporun kullanımına ve dağıtımına ilişkin herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.
- Denetçinin uyması gereken herhangi bir bağımsızlık hükmü bulunmamaktadır.
- 3 numaralı Prosedürdeki istisnaların raporlanacağı sayısal eşiğin 100 TL olduğu hususunda iş yaptıran tarafla anlaşmaya varılmıştır.

[ABC] Ürünlerinin Tedarikine İlişkin “Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Rapor”

[*Muhatap*]'a

Bu Raporun Amacı

Raporumuz yalnızca, [*İşi Yaptıran Taraf*]'a, [ABC] ürünlerinin tedarikinin kendi tedarik politikalarına uygun olup olmadığının belirlenmesinde yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır ve başka bir amaç için uygun olmayabilir.

İşi Yaptıran Tarafın ve Sorumlu Tarafın Sorumlulukları

[*İşi Yaptıran Taraf*], üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin, işin amacına uygun olduğunu kabul etmiştir.

[*Sorumlu Taraf*], [*İşi Yaptıran Taraf*] tarafından tanımlandığı şekliyle üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin konusundan sorumludur.

Denetçinin Sorumlulukları

Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bu işi, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan İlgili Hizmetler Standardı (İHS) 4400 *Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşler*'e uygun olarak yürütmüş bulunuyoruz. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bir iş, [*İşi Yaptıran Taraf*] ile mutabık kalınan prosedürlerin uygulanmasını ve -uygulanmış olan- mutabık kalınan prosedürlerin somut sonuçları olan bulguların raporlanmasını içerir. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygunluğuna ilişkin bir beyanda bulunmamaktayız.

Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bu iş bir güvence denetimi değildir. Dolayısıyla, bir güvence görüşü veya sonucu bildirmemekteyiz.

İlave prosedürler uygulamış olsaydık, raporlanması gereken diğer hususlar ortaya çıkabilirdi.

Mesleki Etik ve Kalite Kontrol

[*İlgili etik kuralları belirtiniz*]'ın etik hükümlerine uymuş bulunuyoruz. Bu işin amacı açısından, uyulması gereken herhangi bir bağımsızlık hükmü bulunmamaktadır.

Denetim şirketimiz, Finansal Tabloların Bağımsız Denetim ve Sınırlı Bağımsız Denetimleri ile Diğer Güvence Denetimleri ve İlgili Hizmetleri Yürüten Bağımsız Denetim Kuruluşları ve Bağımsız Denetçiler İçin Kalite Kontrol Standardını (KKS 1) uygulamakta ve dolayısıyla etik hükümlere, mesleki standartlara ve mevzuat hükümlerine uygunluk sağlandığına dair belgelendirilmiş politika ve prosedürleri içeren kapsamlı bir kalite kontrol sisteminin devamlılığını sağlamaktadır.

Prosedürler ve Bulgular

[ABC] ürünlerinin tedarikine ilişkin olarak [*İşi Yaptıran Taraf*] ile mutabık kalınan aşağıda açıklanan prosedürleri uygulamış bulunuyoruz:

	Prosedürler	Bulgular
1	[<i>Sorumlu Taraf</i>] yönetiminden [ABC] ürünlerine ilişkin [1 Ocak 20X1] ve [31 Aralık 20X1] tarihleri arasında imzalanan tüm sözleşmelerin bir listesinin (“liste”) alınması ve 25.000 TL’nin üzerindeki tüm sözleşmelerin belirlenmesi.	Yönetimden [ABC] ürünlerine ilişkin [1 Ocak 20X1] ve [31 Aralık 20X1] tarihleri arasında imzalanan tüm sözleşmelerin bir listesini aldık. Bu listedeki 125 sözleşmeden 37’sinin 25.000 TL’nin üzerinde olduğunu belirledik.
2	Listedeki 25.000 TL’nin üzerindeki her bir sözleşme için, sözleşmenin ihale/teklif kayıtlarıyla karşılaştırılması ve her bir sözleşmeye [<i>Sorumlu Taraf</i>]’ın “Ön Yetkili Yükleniciler Listesi”nden en az üç yüklenici tarafından teklif verilip verilmediğinin belirlenmesi.	25.000 TL’nin üzerindeki 37 sözleşmeyle ilgili ihale/teklif kayıtlarını inceledik. 37 sözleşmenin tamamına, [<i>Sorumlu Taraf</i>]’ın “Ön Yetkili Yükleniciler Listesi”nden en az üç yüklenici tarafından teklif verilmiş olduğunu tespit ettik.
3	Listedeki 25.000 TL’nin üzerindeki her bir sözleşme için, imzalanan sözleşme başına ödenecek tutarın, nihai olarak [<i>Sorumlu Taraf</i>] tarafından yükleniciye ödenen tutarla karşılaştırılması ve nihai olarak ödenen tutarın, sözleşmede anlaşmaya varılan tutarla ± 100 TL aralığında aynı olup olmadığının belirlenmesi.	Listedeki 25.000 TL’nin üzerindeki 37 sözleşmeyi aldık ve sözleşmelerde ödenecek tutarları, nihai olarak [<i>Sorumlu Taraf</i>] tarafından yükleniciye ödenen tutarlarla karşılaştırdık. Nihai olarak ödenen tutarların -hiçbir istisna olmaksızın- 37 sözleşmenin tamamında mutabık kalınan tutarla ± 100 TL aralığında aynı olduğunu tespit ettik.

[Rapor Tarihi]

[Denetçinin İmzası]³

[Denetçinin Adı, Soyadı]

[Denetçinin Adresi]

³ Denetçinin mührü ve varsa mevzuatın gerektirdiği diğer hususlara bu bölümde yer verilir.

Örnek 2

Bu “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da aşağıdaki durumlar varsayılmıştır:

- İşi yaptıran taraf sorumlu taraftır. İşi yaptıran taraftan farklı olan hedef kullanıcı da aynı zamanda işi yaptıran taraf gibi bir muhataptır. Örneğin, düzenleyici hedef kullanıcıdır ve düzenleyici tarafından gözetimi yapılan işletme ise işi yaptıran taraf ve sorumlu taraftır.
- İstisnalar tespit edilmiştir.
- Denetçi, üzerinde mutabık kalınan prosedürlerden birinin uygulanması için denetçinin faydalanacağı bir uzmanı görevlendirmiştir ve “üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işe ilişkin rapor”da söz konusu uzmana atıfta bulunulmuştur.
- Raporun kullanımına ve dağıtımına ilişkin kısıtlama bulunmaktadır.
- Denetçinin uyması gereken herhangi bir bağımsızlık hükmü bulunmamaktadır.
- Denetçi sözleşmede, üzerinde mutabık kalınan prosedürlere ilişkin anlaşmaya varılan tarihe atıfta bulunur.

[ABC] Ürünlerinin Tedarikine İlişkin “Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşe İlişkin Rapor”

[Muhatap]’a

Bu Raporun Amacı

Raporumuz yalnızca, [Hedef Kullanıcı]’ya, [İşi Yaptıran Taraf]’ın [ABC] ürünlerinin tedarikinin [Hedef Kullanıcı]’nın tedarik politikalarına uygun olup olmadığının belirlenmesinde yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır ve başka bir amaç için uygun olmayabilir. Bu rapor yalnızca [İşi Yaptıran Taraf] ve [Hedef Kullanıcı] için hazırlanmış olup başka taraflara dağıtımı yapılamaz ve başka taraflarca kullanılamaz.

İşi Yaptıran Tarafın Sorumlulukları

[İşi Yaptıran Taraf], üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin, işin amacına uygun olduğunu kabul etmiştir.

[İşi Yaptıran Taraf (ayrıca Sorumlu Taraf)] üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı işin konusundan sorumludur.

Denetçinin Sorumlulukları

Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bu işi, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan İlgili Hizmetler Standardı (İHS) 4400 *Üzerinde Mutabık Kalınan Prosedürlerin Uygulandığı İşler*’e uygun olarak yürütmüş bulunuyoruz. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bir iş, [İşi Yaptıran Taraf] ile mutabık kalınan prosedürlerin uygulanmasını ve -uygulanmış olan- mutabık kalınan prosedürlerin somut sonuçları olan bulguların raporlanmasını içerir. Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygunluğuna ilişkin bir beyanda bulunmamaktayız.

Üzerinde mutabık kalınan prosedürlerin uygulandığı bu iş bir güvence denetimi değildir. Dolayısıyla, bir güvence görüşü veya sonucu bildirmemekteyiz.

İlave prosedürler uygulamış olsaydık, raporlanması gereken diğer hususlar ortaya çıkabilirdi.

Mesleki Etik ve Kalite Kontrol

[İlgili etik kuralları belirtiniz]’ın etik hükümlerine uymuş bulunuyoruz. Bu işin amacı açısından, uyulması gereken herhangi bir bağımsızlık hükmü bulunmamaktadır.

Denetim şirketimiz, Finansal Tabloların Bağımsız Denetim ve Sınırlı Bağımsız Denetimleri ile Diğer Güvence Denetimleri ve İlgili Hizmetleri Yürüten Bağımsız Denetim Kuruluşları ve Bağımsız Denetçiler İçin Kalite Kontrol Standardını (KKS 1) uygulamakta ve dolayısıyla etik hükümlere, mesleki standartlara ve mevzuat hükümlerine uygunluk sağlandığına dair belgelendirilmiş politika ve prosedürleri içeren kapsamlı bir kalite kontrol sisteminin devamlılığını sağlamaktadır.

Prosedürler ve Bulgular

[ABC] ürünlerinin tedarikine ilişkin olarak [İşi Yaptıran Taraf] ile [./././....] tarihli sözleşmede mutabık kalınan aşağıda açıklanan prosedürleri uygulamış bulunuyoruz:

	Prosedürler	Bulgular
1	[İşi Yaptıran Taraf] yönetiminden [ABC] ürünlerine ilişkin [1 Ocak 20X1] ve [31 Aralık 20X1] tarihleri arasında imzalanan tüm sözleşmelerin bir listesinin (“liste”) alınması ve 25.000 TL’nin üzerindeki tüm sözleşmeleri belirlenmesi.	Yönetimden [ABC] ürünlerine ilişkin [1 Ocak 20X1] ve [31 Aralık 20X1] tarihleri arasında imzalanan tüm sözleşmelerin bir listesini aldık. Bu listedeki 125 sözleşmeden 37’sinin 25.000 TL’nin üzerinde olduğunu belirledik.
2	Listedeki 25.000 TL’nin üzerindeki her bir sözleşme için, sözleşmenin ihale/teklif kayıtlarıyla karşılaştırılması ve her bir sözleşmeye [İşi Yaptıran Taraf]’ın “Ön Yetkili Yükleniciler Listesi”nden en az üç yüklenici tarafından teklif verilip verilmediğinin belirlenmesi. [Yabancı dili belirtiniz] dilinde teslim edilen ihale/teklif kayıtları için, karşılaştırma yapmadan önce denetçi tarafından görevlendirilen bir çevirmenin yardımıyla ihale kayıtlarının tercüme edilmesi.	25.000 TL’nin üzerindeki 37 sözleşmeyle ilgili ihale/teklif kayıtlarını inceledik. 37 sözleşmeye ilişkin ihale/teklif kayıtlarından 5’i [yabancı dili belirtiniz] dilinde teslim edilmiştir. Bu 5 ihale/teklif kaydının tercüme edilmesinde yardımcı olması için bir çevirmen görevlendirdik. 37 sözleşmenin 36’sına, [İşi Yaptıran Taraf]’ın “Ön Yetkili Yükleniciler Listesi”nden en az üç yüklenici tarafından teklif verilmiş olduğunu tespit ettik. 65.000 TL’nin üzerindeki 1 sözleşme için ihale yapılmadığını/teklif alınmadığını tespit ettik. Yönetim, bu sözleşme için ihale yapılmamasına/teklif alınmamasına gerekçe olarak süreye bağlanmış ve acil olarak yetiştirilmesi gereken bir işi sunmuştur. İhale/teklif kayıtlarının tercüme edilmesinde yardımcı olması için çevirmenin görevlendirilmiş olması; prosedürlerin uygulanması ve bulguların raporlanmasına ilişkin sorumluluklarımızı azaltmamaktadır.
3	Listedeki 25.000 TL’nin üzerindeki her bir sözleşme için, imzalanan sözleşme başına ödenecek tutarın, nihai olarak [İşi Yaptıran Taraf] tarafından yükleniciye ödenen tutarla karşılaştırılması ve nihai olarak ödenen tutarın, sözleşmede anlaşmaya varılan tutarla aynı olup olmadığının belirlenmesi.	Listedeki 25.000 TL’nin üzerindeki 37 sözleşmeyi aldık ve sözleşmelerde ödenecek tutarları, nihai olarak [İşi Yaptıran Taraf] tarafından yükleniciye ödenen tutarlarla karşılaştırdık. Sözleşmelerde ödenecek tutarların, 37 sözleşmenin 26’sı için [İşi Yaptıran Taraf] tarafından nihai olarak ödenen tutarlardan farklı olduğunu tespit ettik. Yönetim bize tüm bu tutarlardaki farkın, Eylül 20X1’de yürürlüğe

	giren satış vergisi oranındaki % 1'lik bir artıştan kaynaklandığını ifade etmiştir.
--	---

[Rapor Tarihi]

[Denetçinin İmzası]⁴

[Denetçinin Adı, Soyadı]

[Denetçinin Adresi]

⁴ Denetçinin mührü ve varsa mevzuatın gerektirdiği diğer hususlara bu bölümde yer verilir.